

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Δεκεμβρίου 2021, με την ακόλουθη σύνθεση: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Θεολογία Γναρδέλλη και Χριστίνα Κούνα, Σύμβουλοι, Αθανασία Παπασταμάτη (εισηγήτρια) και Παναγιώτα Τάγαρη, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Επιτροπέουσα Πάρεδρος, Χαρίκλεια Ζάχου, ως νόμιμη αναπληρώτρια του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος κωλύεται.

Γραμματέας: Γεωργία Φραγκοπανάγου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από ... (ΑΒΔ ...) αγωγή:

Του ... του ..., κατοίκου ... (οδός ..., Τ.Κ. ...), ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως κατ' άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του πληρεξούσιου δικηγόρου του Ευστράτιου Τζουραμάνη (ΑΜ/ΔΣΑ 28418),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ), που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα (οδός Αγίου Κωνσταντίνου 8) και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του, παραστάθηκε επίσης διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη. Στη συζήτηση κλητεύθηκε υπό την ιδιότητά του ως φορέα που από 1.1.2017 είναι υπόχρεος για την πληρωμή των συντάξεων του Δημοσίου και από 1.5.2018 έχει την αρμοδιότητα κανονισμού σύνταξης των συνταξιούχων του Δημοσίου, βάσει των άρθρων 51Α [όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020 (Α' 43)] και 100 του ν. 4387/2016 (Α' 85) και των κ.υ.α. 124456/0092/13.12.2016 (Β' 4074) και 2915/783/17.1.2018 (Β' 55), καθ' υποκατάσταση του Ελληνικού Δημοσίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής και

Την Επιτροπέουσα Πάρεδρο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την αναστολή εκδίκασης της αγωγής κατά το μέρος που αφορά τις περικοπές του ν. 4051/2012 και του ν. 4093/2012, υποπαρ. Β.3 και την παραδοχή της αγωγής κατά το μέρος που αφορά την παρακρατηθείσα ΕΑΣ.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας e:Presence.gov.gr (βλ. άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την υπό κρίση αγωγή, όπως το αίτημα αυτής μετατράπηκε με το νομίμως κατατεθέν στις ... υπόμνημα από κατανηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό, ο ενάγων, πολιτικός συνταξιούχος του Δημοσίου (πρώην ερευνητής Α΄ Δημόκριτου), ζητεί να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 13.308,06 ευρώ. Το ως άνω συνολικώς διεκδικούμενο ποσό ζητεί ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (Εισ.Ν.Α.Κ.), άλλως ως διαφορές συντάξεων, και σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί: α) σε παρακρατηθέντα από τη σύνταξή του ποσά, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015, κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, β) σε παρακρατηθέντα από τη σύνταξή του ποσά, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015 και γ) στη διαφορά μεταξύ των ποσών συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 31.10.2015 και των ποσών που θα ελάμβανε, εάν δεν εφαρμόζονταν επί της σύνταξής του οι διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Προβάλλεται δε, κατ' εκτίμηση των προβαλλόμενων λόγων, ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος και ειδικότερα με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5,

25 παρ. 1 και 4 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος και με τις συνταγματικές αρχές που απορρέουν από τα άρθρα αυτά, καθώς και με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

2. Το Ελληνικό Δημόσιο, κατά του οποίου στρέφεται η ένδικη αγωγή, νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη, δεδομένου ότι επί αγωγών συνταξιούχων υπαγόμενων στο συνταγματικώς κατοχυρωμένο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, με αντικείμενο την ικανοποίηση απαιτήσεων που απορρέουν από τη συνταξιοδοτική τους σχέση, είτε ευθέως εκ του νόμου, είτε ένεκα αδικοπραξίας κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., παθητικώς νομιμοποιείται πάντοτε το Ελληνικό Δημόσιο. Και τούτο, διότι στο πλαίσιο της συνταγματικής θεσμικής εγγύησης για το ειδικό αυτό συνταξιοδοτικό καθεστώς, το Δημόσιο μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, συνιστά τον εκ του Συντάγματος εγγυητή του συστήματος και τελικό υπόχρεο της καταβολής των συντάξεων, ως συνέχειας των αποδοχών (ΕλΣ Ολ 1820, 1477, 504/2021, 2020/2020, Τέταρτο Τμ. 957/2021, ΙΙ Τμ. 1689/2021, 2432/2020, 1209, 930/2019), αλλά και τον κατ' αρχήν φορέα της συνταξιοδοτικής σχέσης, με συνέπεια να καταλαμβάνεται και αυτό από τις συνέπειες της δικαστικής απόφασης (εκτελεστότητα, δεδικασμένο, υποχρέωση συμμόρφωσης), ανεξαρτήτως του εάν βαρύνεται αποκλειστικώς αυτό με την πληρωμή του ποσού ή εάν η σχετική αρμοδιότητα έχει διοικητικώς μεταβιβασθεί σε άλλον φορέα, ο οποίος έχει αναδεχθεί και το οικείο οικονομικό βάρος. Όταν δε αντικείμενο της αγωγής συνιστούν αποζημιωτικής φύσης απαιτήσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., λόγω παράνομων πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων του, το τελευταίο νομιμοποιείται παθητικώς επιπροσθέτως και ως εκ της ευθύνης του που απορρέει από την παρανομία των οργάνων του. Τούτα, άλλωστε, ισχύουν ακόμη και μετά τη σύμφωνη με το Σύνταγμα ρυθμιστικώς διακριτή και λειτουργικώς αυτοτελή ένταξη από 1.1.2017 του ειδικού αυτού συνταξιοδοτικού συστήματος στο ευρύτερο δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ήδη μετονομασθέντος από 1.3.2020 σε «Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ) (βλ. άρθρα 1 εδ. β, 1B παρ. 2 και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του ν. 4387/2016, Α' 85, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις οικείες διατάξεις του ν. 4670/2020, Α' 43). Από τις ως άνω δε οργανικές διατάξεις περί ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ και ελλείψει ρητής, ειδικής και σαφούς αντίθετης ρύθμισης συνάγεται ότι θεσπίζεται και δική του αυτοτελής και πρόσθετη υποχρέωση καταβολής των σχετικών ποσών στους

δικαιούχους, ήτοι των αποζημιωτικής φύσης αξιώσεών τους, χωρίς να αποσβέννεται η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 477 του Αστικού Κώδικα περί της σωρευτικής αναδοχής χρέους, ελλείπει αντίθετης, ρητής και σαφούς ρύθμισης και ΑΠ 60/2017, 984/2006, 557/1999), υπό το φως και των άρθρων 20 παρ. 1 και 17 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου αυτής (αποφ. ΕΔΔΑ της 13.9.2011, Ζαφρανάς κατά Ελλάδος, σκ. 36 κ.α.). Ενόψει αυτών, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ ιδρύεται παθητική εις ολόκληρον ενοχή, κατά τα άρθρα 481 επ. ΑΚ., ο δε δικαιούχος δύναται να εναγάγει παραδεκτώσ οποιονδήποτε των υπόχρεων - συνοφειλετών ή όλους μαζί είτε συγχρόνως είτε διαδοχικώς για το σύνολο ή για μέρος της παροχής (ΑΠ Ολ. 1770/2014, 176/1976). Στις περιπτώσεις δε που η αποζημιωτική αγωγή έχει ασκηθεί πριν από τη σύσταση του ΕΦΚΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ και στρέφεται αποκλειστικώς κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το τελευταίο δεν κωλύεται, κατ' εφαρμογή της κ.υ.α. 124456/0092/13.12.2016, είτε οίκοθεν είτε στο πλαίσιο συμμόρφωσης προς σχετικές δικαστικές αποφάσεις, να προβεί, με μεταφορά των σχετικών πιστώσεων στον εν λόγω φορέα, σε ικανοποίηση των συνταξιοδοτικών απαιτήσεων μέσω του φορέα αυτού, κατά την τακτική πληρωμή των συντάξεων από το τελευταίο (ΕλΣ II Τμ. 1202/2021, Έκτο Τμήμα σε Συμβούλιο 9/2021).

3. Κατόπιν αυτών, η υπό κρίση αγωγή, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή δικαστικού ενσήμου ως εκ της μετατροπής του κατανημιστικού της αιτήματος σε αναγνωριστικό με το κατατεθέν στις ... υπόμνημα (βλ. άρθρα 136 παρ. 2 εδ. β, 313 παρ. 1 και 349 παρ. 1 του ν. 4700/2020, ΕλΣ Τέταρτο Τμ. 957/2021, II Τμ. 2432/2020), έχει ασκηθεί αρμοδίως και κατά τα λοιπά παραδεκτώσ, είναι δε περαιτέρω ερευνητέα, ως προς τη νομική και ουσιαστική της βασιμότητα.

4. Με τη 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδόθηκε με τη διαδικασία του άρθρου 108 Α του π.δ/τος 1225/1981 (Α' 304), για την επίλυση του γενικότερου ενδιαφέροντος ζητήματος, που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, της συνταγματικότητας των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 3865/2010 (Α' 120) και των όμοιων του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 (Α' 115), κρίθηκε ότι οι διατάξεις αυτές, καθ' ο μέρος επιβάλλουν την παρακράτηση εισφοράς αλληλεγγύης στις συντάξεις του Δημοσίου και, συνακόλουθα και οι ρυθμίσεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011 (Α' 180), με τις οποίες αυξήθηκε το ύψος της επίμαχης εισφοράς για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, η οποία είχε ως σκοπό, κατά το πρώτο στάδιο επιβολής της την

κάλυψη ελλειμμάτων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και κατά το δεύτερο στάδιο αυτής την κάλυψη και προνοιακών σκοπών, είναι αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες αρχές. Περαιτέρω, κατόπιν σταθμίσεως αφενός των διακυβευόμενων περιουσιακής φύσης ατομικών δικαιωμάτων (άρθρα 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ), αφετέρου της συνταγματικώς κατοχυρωμένης αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, υπό το φως των άρθρων 100 παρ. 4 και 5 του Συντάγματος και 66 παρ. 8 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, τα αποτελέσματα της περί αντισυνταγματικότητας κρίσης μετατέθηκαν από τη δημοσίευση της ως άνω απόφασης, δηλαδή από 8.2.2017, και εφεξής. Συνέπεια του προσδιορισμού αυτού είναι να μην υφίσταται βάση για την αξίωση νέων αγωγών προς ικανοποίηση των αξιώσεων που έχουν γεννηθεί από την ίδια αιτία μέχρι του χρόνου αυτού μόνον για όσους δεν εκδήλωσαν μέχρι την ως άνω ημερομηνία πρόθεση δικαστικής επιδίωξης των σχετικών απαιτήσεων. Ο ανωτέρω όμως περιορισμός δεν ισχύει για όσους είχαν ασκήσει σχετικά ένδικα βοηθήματα μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία. Ήδη δε, με την από 12.2.2019 απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση Κ. Φραντζεσκάκη και λοιποί κατά Ελληνικού Δημοσίου (αρ. προσφ. 57275/17) κρίθηκε ότι η Ολομέλεια, με το σκέλος αυτό της απόφασής της, δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1 και 14 της ΕΣΔΑ (βλ. ΕΛΣ Τέταρτο Τμ. 61/2022, ΙΙ Τμ. 1901/2021).

5. Με τα Πρακτικά της 5ης Γενικής Συνεδρίασης της 29.3.2017, η Διοικητική Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επιληφθείσα, με την κατ' άρθρο 91 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α' 52), πρότυπη διαδικασία επί ενστάσεων, ένστασης πολιτικού συνταξιούχου του Δημοσίου, έκρινε ότι η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 εδ. α' του ν. 4051/2012 «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012» (Α' 40), βάσει του οποίου συντελέσθηκε η περικοπή της σύνταξης του ενισταμένου από 1.1.2012 σε ποσοστό 12% κατά το μέρος που αυτή υπερέβαινε το ποσό των 1.300 ευρώ, είναι συμβατή με τις αρχές που απορρέουν από τα άρθρα 4 παρ. 1 και 5 και 25 παρ. 1 α του Συντάγματος, καθώς και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Ειδικότερα, η Ολομέλεια συνεκτίμησε το ευρύτερο δημοσιονομικό πλαίσιο εντός του οποίου θεσπίστηκε η επίδικη περικοπή, τον σκοπό δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετεί, το σύνολο των μέτρων (δημόσια βάρη ή άλλης φύσης μέτρα

δημοσιονομικά, διαρθρωτικά και χρηματοπιστωτικά) που υιοθετήθηκαν για την αντιμετώπιση της οικονομικής ύφεσης με επιπτώσεις στο σύνολο του πληθυσμού, τμήμα μόνο των οποίων αποτελούν οι περικοπές στις κύριες συντάξεις, τα χαρακτηριστικά της διάταξης και τα κριτήρια στα οποία βασίζεται η μείωση (περικοπή 12% στο ποσό σύνταξης που υπερβαίνει τα 1.300 ευρώ), καθώς και τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης υπόθεσης. Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι το Δικαστήριο στερείται της εξουσίας ελέγχου της ορθότητας των νομοθετικών επιλογών, εφόσον ο Νομοθέτης ενήργησε εντός του πλαισίου της διακριτικής ευχέρειας που του αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα, έκρινε ότι η ρύθμιση του άρθρου 1 του ν. 4051/2012 αιτιολογείται προσηκόντως, περαιτέρω δε, υπό το πρίσμα του σκοπού δημοσίου συμφέροντος για τον οποίο θεσπίστηκε, δεν συνιστά υπέρμετρη παρέμβαση στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, ούτε θίγει τον πυρήνα αυτού. Έκρινε επίσης ότι η επέμβαση στην περιουσία του ενισταμένου, που πράγματι επέρχεται με την αναδρομική μείωση της σύνταξής του, δεν αντίκειται στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθόσον είναι κατ' αρχήν συμβατή με το εσωτερικό ελληνικό δίκαιο, δεν συνιστά υπέρμετρη επιβάρυνση της περιουσίας του ενισταμένου, ούτε με αυτήν ανατρέπεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος και του συμφέροντος του ενισταμένου, εν όψει των σοβαρών λόγων δημοσίου συμφέροντος για τους οποίους έγινε, του περιορισμένου χρονικού διαστήματος στο οποίο ανατρέχει, της πρόβλεψης επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε δόσεις, του ύψους της σύνταξης που τελικώς μετά τη μείωση καταβάλλεται στον ενιστάμενο, ενώ, τέλος, η επέμβαση στο συγκεκριμένο δικαίωμα ήταν πρόσφορη για την επίτευξη των προαναφερθέντων σκοπών δημοσίου συμφέροντος και δεν υπερέβη το μέτρο που απαιτείτο για την επίτευξή τους. Με τα ανωτέρω Πρακτικά της 5ης Γενικής Συνεδρίασης της 29.3.2017, ο ανώτατος σχηματισμός του Δικαστηρίου έχει επιλύσει, με την επιβαλλόμενη από το Σύνταγμα ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία και κατά τρόπο σύμφωνο με τις απαιτήσεις του κράτους δικαίου, το θέμα της συμβατότητας ή μη με το Σύνταγμα των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 1 εδ. α' του ν. 4051/2012 (βλ. ΕλΣ Ολ. 1975/2021, σκ. 47, 48).

6. Με το άρθρο πρώτο, παράγραφος Β, υποπαράγραφος Β.3 του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222/12.11.2012), όπως τροποποιήθηκε

με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4111/2013 (Α' 18) με έναρξη ισχύος – σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου - από 19.11.2012, θεσπίστηκαν νέες μειώσεις στις καταβαλλόμενες από το Δημόσιο συντάξεις (ή το άθροισμα συντάξεων και μερισμάτων), που υπερέβαιναν τα 1.000 ευρώ, με κλιμάκωση του ποσοστού μείωσης από 5% έως και 20%, αναλόγως του ύψους τους, και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου εναπομένουσας σύνταξης μετά την εφαρμογή κάθε ποσοστού μείωσης. Με τη 1277/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου, η οποία εκδόθηκε κατόπιν τήρησης της διαδικασίας του άρθρου 108Α «Πρότυπη δίκη - προδικαστικό ερώτημα» του π.δ/τος 1225/1981, κρίθηκε ότι οι επιβληθείσες με τις προαναφερόμενες διατάξεις μειώσεις των κύριων συντάξεων του Δημοσίου που υπερβαίνουν τα 1.000 ευρώ, ενόψει και της πολλαπλότητας των επιβληθέντων στη συγκεκριμένη κατηγορία (συνταξιούχοι Δημοσίου) βαρών, αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες αρχές της ισότητας των πολιτών στα δημόσια βάρη και της αναλογικότητας, καθώς και προς τη συνταγματική αρχή της αναλογίας σύνταξης και αποδοχών ενεργείας, όπως αυτή ισχύει για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, καθόσον δεν τεκμηριώνεται ειδικώς η αναγκαιότητα και η προσφορότητα της θέσπισής τους (βλ. και ΕλΣ II Τμ. 2585/2020).

7. Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 (Α' 196/08.10.2020) και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας κ.υ.α. Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 (Β' 4536/14.10.2020) προβλέφθηκε η επιστροφή από τον e-ΕΦΚΑ στους συνταξιούχους του Δημοσίου και στους συνταξιούχους που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους λειτουργούς, υπαλλήλους και στρατιωτικούς συνταξιοδοτικό καθεστώς - το αργότερο έως τις 31.12.2020 - των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της κύριας σύνταξής τους για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως και 12.5.2016 με βάση τις ανωτέρω διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, τα επιστρεπτέα δε ποσά καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους. Ακολούθως, κατόπιν προδικαστικών ερωτημάτων που παραπέμφθηκαν σε αυτή με την 957/2021 απόφαση του Τέταρτου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 162 παρ. 1 του ν. 4700/2020, η Ολομέλεια του Δικαστηρίου έκρινε, μεταξύ άλλων, με τη 1975/2021 απόφασή της ότι α) οι διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 επάγονται, με μόνη τη θέσπισή τους, την άρση της νομικής βάσης όχι μόνον των εφεξής ασκουμένων, αλλά και των ήδη εκκρεμών αγωγών για την ικανοποίηση των αξιώσεων από την

περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, οι οποίες έκτοτε καθίστανται νόμω αβάσιμες, β) δεν εγείρεται από τα ανωτέρω ζήτημα παραβίασεως του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρα 20 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ) ή ανεπίτρεπτης επεμβάσεως της νομοθετικής στα έργα της δικαστικής εξουσίας (άρθρο 26 του Συντάγματος) ή, τέλος, προσβολής των περιουσιακών δικαιωμάτων των συνταξιούχων (άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ), αφού το αποσβεστικό αποτέλεσμα συνέχεται άμεσα με την πλήρη ικανοποίηση των επίδικων απαιτήσεων (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 513/2009, 148/2010) και γ) σε περίπτωση αμφισβητήσεως περί την καταβολή του επιστρεπτέου ποσού, ο δικαιούχος δύναται να ασκήσει εκ νέου αγωγή, ερειδόμενη πλέον όχι στην αντισυνταγματικότητα των ρυθμίσεων της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αλλά στην παράβαση των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 και όσων λεπτομερώς, κατ' εξουσιοδότησή τους, ορίσθηκαν με τη Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κ.υ.α. Συνεπώς, οι εκκρεμείς, κατά τη δημοσίευση του ν. 4734/2020, ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου αγωγές, με αντικείμενο αναγόμενες στο χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 αξιώσεις των συνταξιούχων από την περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αποβαίνουν, ακόμη και αν οι αξιώσεις αυτές δεν έχουν υποπέσει σε παραγραφή, άνευ άλλου τινός, απορριπτέες, ως εκ της απόσβεσής τους με το άρθρο 33 του ν. 4734/2020 ενώ ομοίως συναποσβένονται και οι αξιώσεις για τους αναλογούντες επί του επιστρεπτέου ποσού, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, έως την καταβολή του στους συνταξιούχους του Δημοσίου, τόκους επιδικίας. Τούτο, κατ' αρχάς, συνεπεία του παρεπόμενου, σε σχέση με την κύρια οφειλή, χαρακτήρα της αξιώσεως για τους τόκους επιδικίας, που θα καθιστούσε άτοπο η πρώτη μεν να αποσβένεται, όπως προαναφέρθηκε, η δε δεύτερη να εξακολουθεί να υφίσταται. Αλλά και διότι, με τη θέσπιση των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, ο Νομοθέτης απέβλεψε στη, διά της ικανοποιήσεως όλων των δικαιούχων με ενιαίο και ορθολογικό τρόπο, ταχεία εκκαθάριση των σχετικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, στην επιτάχυνση, στο μέτρο του δυνατού, της απονομής της δικαιοσύνης συνολικώς, χωρίς από την πρόβλεψη της άτοκης επιστροφής των οφειλομένων στους συνταξιούχους ποσών να διαταράσσεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος και της απαιτήσεως σεβασμού της περιουσίας των συνταξιούχων (βλ. ΕλΣ Ολ. 1975/2021 σκ. 110, 111, 116, 117).

8. Στην υπό κρίση υπόθεση από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο ενάγων, πολιτικός συνταξιούχος (πρώην ερευνητής Α' Δημόκριτου), ζητεί με την υπό κρίση αγωγή, όπως το αίτημά της μετατράπηκε από καταψηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό με το νομίμως κατατεθέν στις ... υπόμνημα, να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 13.308,06 ευρώ. Το ως άνω συνολικώς διεκδικούμενο ποσό ζητεί ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., άλλως ως διαφορές συντάξεων, και σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί: α) σε παρακρατηθέντα από τη σύνταξή του ποσά, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015, κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ΕΑΣ των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, β) σε παρακρατηθέντα από τη σύνταξή του ποσά, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015 και γ) στη διαφορά μεταξύ των ποσών συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 31.10.2015 και των ποσών που θα ελάμβανε, εάν δεν εφαρμόζονταν επί της σύνταξής του οι διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Προβάλλεται δε, κατ' εκτίμηση των προβαλλόμενων λόγων, ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος και ειδικότερα με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος και με τις συνταγματικές αρχές που απορρέουν από τα άρθρα αυτά, καθώς και με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Σύμφωνα όμως με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω (σκέψη 5), η επιβολή μειώσεων στην κύρια σύνταξη του ενάγοντος κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012, είναι νόμιμη. Κατά συνέπεια, η ένδικη αγωγή είναι απορριπτέα ως αβάσιμη κατά το μέρος αυτό.

9. Περαιτέρω, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα με την αγωγή, μη νομίμως παρακρατήθηκε ΕΑΣ από τις συντάξεις που καταβλήθηκαν στον ενάγοντα κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015, καθόσον, σύμφωνα με τα κριθέντα με την 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, οι ανωτέρω αναφερθείσες διατάξεις περί παρακράτησης ΕΑΣ στις συντάξεις του Δημοσίου, είναι αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες αρχές (βλ. σκέψη 4 της παρούσας).

Κατόπιν αυτών, η αγωγή είναι νόμω βάσιμη κατά το μέρος αυτό, ενώ δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή (άρθρο 140 του ν. 4270/2014, Α' 143), συνεπώς ο ενάγων πρέπει να λάβει ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., τα ποσά που παρακρατήθηκαν από τη σύνταξή του, κατ' εφαρμογή των αντισυνταγματικών διατάξεων περί ΕΑΣ κατά το προαναφερθέν χρονικό διάστημα. Όπως δε προκύπτει από τα προσκομιζόμενα ενημερωτικά σημειώματα συντάξεων μηνών Ιανουαρίου 2013 έως Οκτωβρίου 2015 του ενάγοντος και δεν αμφισβητείται ειδικότερα από το εναγόμενο, η παρακράτηση ΕΑΣ για το αιτούμενο διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015 ανήλθε συνολικά στο ποσό των 5.271,64 ευρώ, ήτοι: [(155,04 ευρώ X 6 μήνες= 930,24 ευρώ για το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 30.6.2013) + (155,05 ευρώ X 28 μήνες= 4.341,40 ευρώ για το χρονικό διάστημα από 1.7.2013 έως 31.10.2015)]. Άρα, το συνολικό ποσό που παρακρατήθηκε από τη σύνταξη του ενάγοντος για το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.10.2015 δυνάμει των αντισυνταγματικών διατάξεων περί ΕΑΣ και, σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει να του επιστραφεί ως αποζημίωση, ανέρχεται σε 5.271,64 ευρώ.

10. Εξάλλου, με βάση τα ανωτέρω δεκτά γενόμενα, οι διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες επήλθαν οι επίμαχες μειώσεις στις συντάξεις του Δημοσίου, είναι αντισυνταγματικές και, ως εκ τούτου, ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες, συνεπώς μη νομίμως επιβλήθηκαν σε βάρος του ενάγοντος οι εν λόγω μειώσεις επί των συντάξιμων αποδοχών του (σκέψη 6). Πλην όμως, βάσει των κριθέντων με τη 1975/2021 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι αγωγές που αφορούν αξιώσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου από την περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016, είναι απορριπτέες ως νόμω αβάσιμες, λόγω της απόσβεσής τους με το άρθρο 33 του ν. 4734/2020 (σκέψη 7). Κατόπιν αυτών, οι παρακρατήσεις στις συντάξιμες αποδοχές του ενάγοντος, βάσει των διατάξεων της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, είναι μη νόμιμες κατά το μέρος που αφορούν το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 10.6.2015, η δε ένδικη αγωγή του, ερειδόμενη στο άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., είναι νόμω βάσιμη για το χρονικό διάστημα αυτό, δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή και γεννάται ευθύνη του Δημοσίου προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη ο ενάγων από τη στέρηση των διαφορών σύνταξης που θα ελάμβανε, αν δεν είχε μεσολαβήσει η παράνομη ενέργεια των οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου και

συγκεκριμένα η θέσπιση των εν λόγω διατάξεων, οι οποίες έτυχαν άμεσης εφαρμογής από διοικητικά όργανα του Δημοσίου. Αντιθέτως, η αγωγή, κατά το μέρος που αφορά την ικανοποίηση των αξιώσεων του ενάγοντος από την περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 31.10.2015, είναι, μετά από τη θέσπιση των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, νόμω αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί.

11. Κατόπιν των ανωτέρω, ο ενάγων πρέπει να λάβει ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., τα ποσά που παρακρατήθηκαν από τη σύνταξή του, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω ανίσχυρων διατάξεων του άρθρου πρώτου παράγραφος Β υποπαραγράφος Β.3 του ν. 4093/2012, κατά το από 1.2.2013 έως 10.6.2015 χρονικό διάστημα. Όπως δε προκύπτει από τα προσκομιζόμενα ενημερωτικά σημειώματα συντάξεων μηνών Φεβρουαρίου 2013 έως Ιουνίου 2015 του ενάγοντος και δεν αμφισβητείται ειδικότερα από το εναγόμενο: για το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 10.6.2015, από τις ακαθάριστες μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές του παρακρατήθηκε, σύμφωνα με την ανίσχυρη, κατά τα ανωτέρω, υποπαραγράφο Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, το συνολικό ποσό των 4.840,47 ευρώ, το οποίο προκύπτει ως ακολούθως: $[(170,84 \text{ ευρώ} \times 28 \text{ μήνες} = 4.783,52 \text{ ευρώ για το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 ως 31.5.2015}) + (170,84 \text{ ευρώ} \times 10/30 = 56,95 \text{ ευρώ για το χρονικό διάστημα από 1.6.2015 έως και 10.6.2015})]$. Επομένως, το συνολικό ακαθάριστο ποσό, που παρακρατήθηκε για το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 10.6.2015 από τις συντάξιμες αποδοχές του ενάγοντος, σύμφωνα με την ανίσχυρη υποπαραγράφο Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, και πρέπει να του επιστραφεί ανέρχεται σε 4.840,47 ευρώ.

12. Επομένως, το συνολικό ακαθάριστο ποσό, που παρακρατήθηκε από τις συντάξιμες αποδοχές του ενάγοντος και, σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει να του επιστραφεί, ανέρχεται σε 10.112,11 ευρώ [5.271,64 ευρώ (για παρακράτηση ΕΑΣ) + 4.840,47 ευρώ (για μείωση βάσει του άρθρου πρώτου παράγραφος Β υποπαραγράφος Β.3 του ν. 4093/2012)].

13. Ακολούθως, πρέπει η αγωγή να γίνει εν μέρει δεκτή και να αναγνωριστεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στον ενάγοντα, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής σε αυτό (επίδοση στο Ελληνικό Δημόσιο στις ..., βλ. την ... έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας ...), το ποσό των 10.112,11 ευρώ. Επίσης, επισημαίνεται ότι, επειδή με την κρίση του αυτή το Δικαστήριο αναγνωρίζει χρηματικές αξιώσεις από περιοδικές συνταξιοδοτικές παροχές, υπό το πρίσμα αφενός

του δικαιώματος πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατ' άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος, 6 και 13 της ΕΣΔΑ, αφετέρου των συνταγματικών αρχών του κράτους δικαίου και της ασφάλειας δικαίου, κατ' άρθρα 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 25 παρ. 1 α του Συντάγματος, που διατρέχουν και το σύνολο της ΕΣΔΑ (βλ. ΕλΣ Ολ. 973/2010, απόφ. Ειδ. Δικ. αρ. 88 Σ. 127/2016, ΑΕΔ 14/2013, ΣτΕ Ολ. 2034/2011, και κατ' αναλογία αποφ. ΕΔΔΑ της 2.6.2016 Παπαϊωάννου κατά Ελλάδα, σκ. 41, της 2.11.2010 «Stefanica κατά Ρουμανίας», σκ. 37 και 38, της 24.3.2009 «Tudor Tudor κατά Ρουμανίας», σκ. 29, της 1.12.2009 «Viničić και λοιποί κατά Σερβίας», σκ. 56), τόσο το απορρέον από την απόφαση αυτή δεδικασμένο (άρθρο 303 του ν. 4700/2020), όσο και η υποχρέωση συμμόρφωσης του Ελληνικού Δημοσίου προς το περιεχόμενό της (άρθρα 1 και επ. του ν. 3068/2002, Α' 274 και άρθρο 304 του ν. 4700/2020) εκτείνονται και σε απαιτήσεις που αφορούν χρονικό διάστημα μεταγενέστερο εκείνου που καλύπτεται με τη δικαστική απόφαση. Και τούτο, στον βαθμό που οι απαιτήσεις αυτές απορρέουν από την ίδια έννομη σχέση και στηρίζονται στην ίδια νομική βάση (βλ. επί του δεδικασμένου ΑΠ Ολ. 10/2002, 310/2017 και επί της υποχρέωσης συμμόρφωσης Τριμ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ πρακτ.1/2017, 13/2016, 57/2008, 35, 17/2007). Τέλος, το Δικαστήριο κρίνει ότι λόγω της μερικής νίκης και ήττας των διαδίκων πρέπει τα δικαστικά έξοδα να συμψηφιστούν μεταξύ τους (άρθρο 314 παρ. 2 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στον ενάγοντα, το ποσό των δέκα χιλιάδων εκατόν δώδεκα ευρώ και έντεκα λεπτών (10.112,11 €), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Και

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 15 Απριλίου 2022.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 30 Ιουνίου 2022.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ**